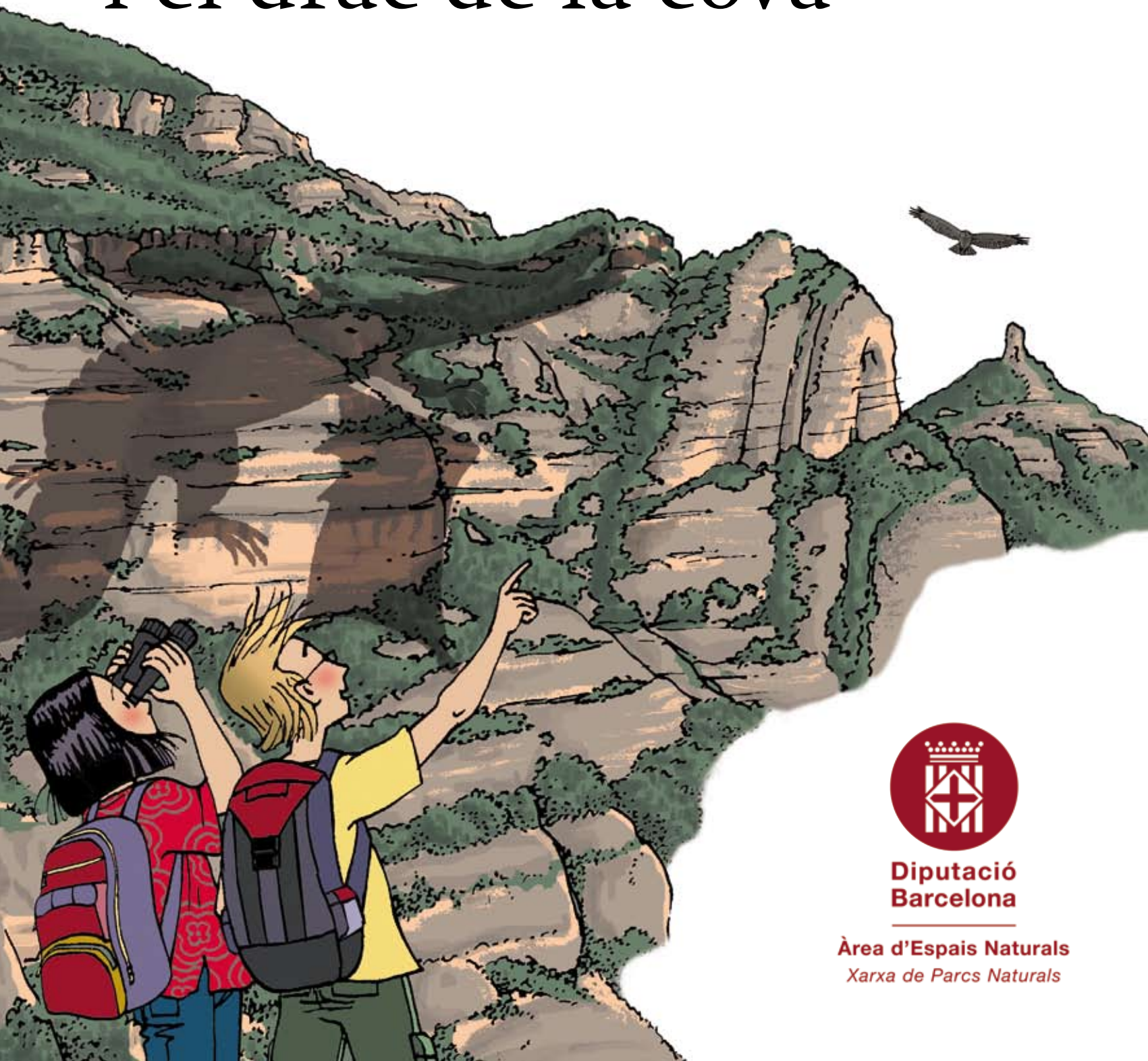

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

La Xara i el Pau i el drac de la cova

Diputació
Barcelona

Àrea d'Espais Naturals
Xarxa de Parcs Naturals

Aquest llibre s'ha editat especialment dins del programa **Viu el Parc** que es duu a terme al **Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac** organitzat per l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona. Els exemplars d'aquesta edició es repartiran entre els escolars de 5è de primària dels municipis del parc durant el període 2010-2013. D'aquest llibre s'ha fet un tiratge de 3.000 exemplars.

Primera edició
juliol de 2011

© del text
Gonçal Luna

© de les il·lustracions
Susanna Campillo

© d'aquesta edició
Diputació de Barcelona

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, resta rigorosament prohibida sense l'autorització prèvia per escrit dels editors, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la llei.

Direcció, coordinació i producció
a cura d'Editorial Mediterrània, SL
Casp, 108, 8è
08010 Barcelona
Tel. 93 218 34 58
Fax 93 265 65 23
editorial@editorialmediterrania.cat
www.editorialmediterrania.cat

Disseny
Martí Abril

ISBN: 978-84-9803-466-0
DL: B-28.143-2011

Impressió
Ormoprint

Impressió a Catalunya
Printed in Catalonia

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

La Xara i el Pau i el drac de la cova

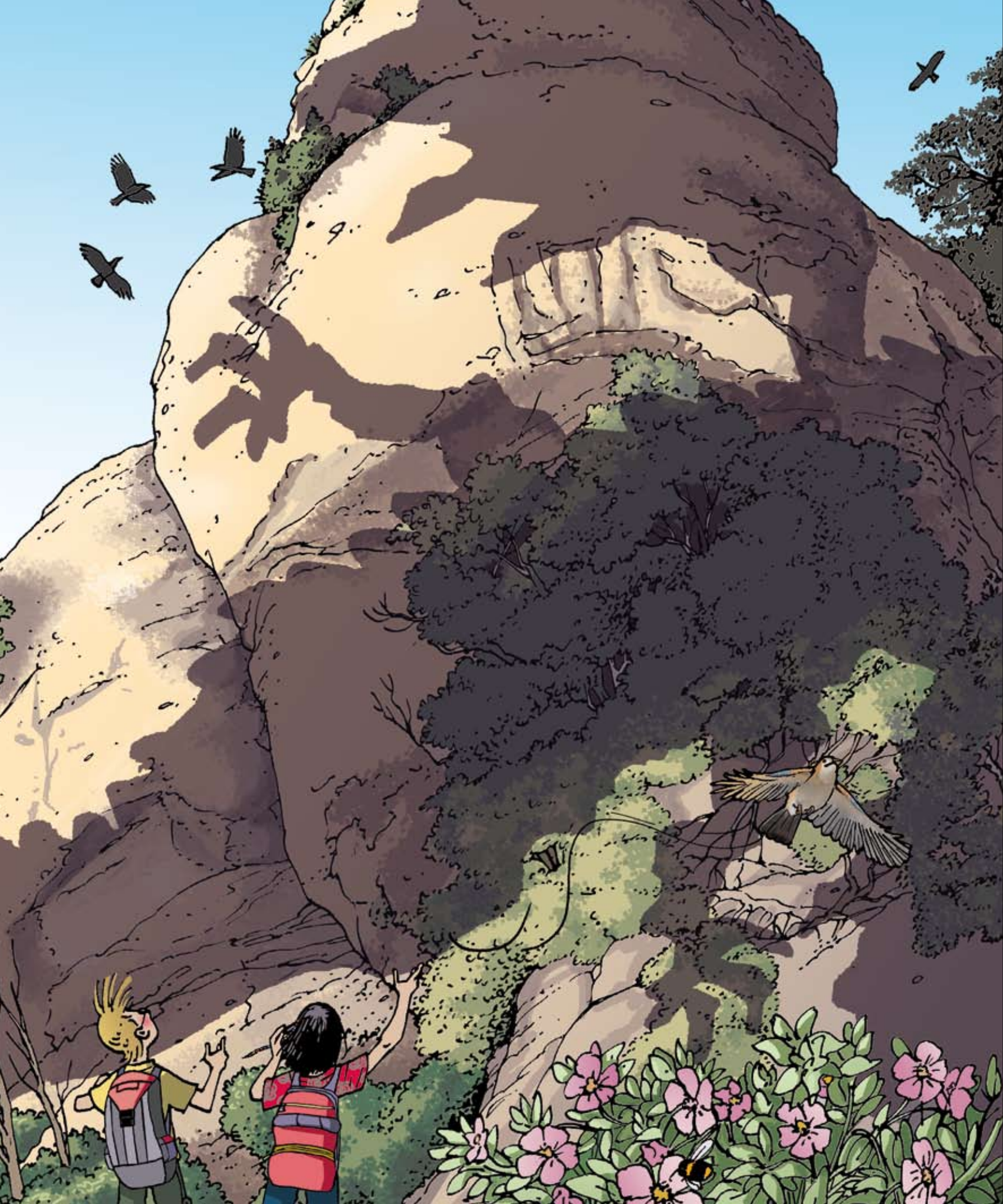
Text: Gonçal Luna

Il·lustracions: Susanna Campillo

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Espais Naturals
Xarxa de Parcs Naturals

Criatures estranyes

El cel encara era clar, però el sol ja s'amagava quan la Xara i el Pau tornaven de la seva passejada pel Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

El que més havia impressionat els nois havien estat les formes estranyes que tenien aquelles muntanyes. Era ben bé com si un escultor gegant hagués modelat la roca amb línies insòlites i capritxoses, fa uns quants milions d'anys. Ara mateix, les llums de la posta donaven més contrast a la silueta d'aquells monòlits de roca: alguns semblaven castells; altres, gegants que treien una panxa enorme; i n'hi havia que recordaven animals... o criatures fantàstiques...

Dies abans, quan preparaven l'excursió, la Xara i el Pau s'havien mirat la guia del parc i ja coneixien alguns dels noms curiosos amb què els pastors i els pagesos havien batejat aquelles torres de pedra: el Cap del Faraó, el Paller de Tot l'Any, la Castellassa, Cantacorbs, el Cavall

Bernat, el turó de les Nou Cabres, els Plecs de Llibre, el morral del Drac...

Tan embadalits estaven els nois mirant-se aquelles escultures naturals que amb prou feines van entendre què era allò que, de sobte, els va passar per sobre. Aquella cosa era tan gran que, per uns moments, va enfosquir el cel. Era una bèstia formidable, enorme, amb el coll llargarrut i unes ales amplíssimes.

Tot plegat va ser un vist i no vist. Mentre batia les ales amb lentitud i elegància, la criatura va emetre un esgarip agut i gutural:

—Scriiiiietx!

I, tot seguit, va decantar el cos cap a un costat, per girar en ple vol, i amb gran habilitat es va esmunyir darrere d'un dels gratacels de roca de la muntanya i va desaparèixer de la vista.

Els monjos

La Xara i el Pau estaven tan sorpresos per l'aparició sobtada del monstre que gairebé no es van adonar d'una estranya corrua de gent que els seguia, uns metres enrere.

Caminaven en silenci rigorós, el cap cot i cobert per una caputxa ampla d'un teixit groller de color torrat. Duien també un hàbit fins als peus del mateix teixit, que lligaven a la cintura amb un cordill. Als peus, sandàlies de cuir. Eren frares. Cap d'ells no semblava impressionat: potser no havien vist la criatura?

Quan els monjos van arribar a l'altura de la Xara i el Pau, el noi s'hi va apropar i va dir a un dels religiosos:

—Bon dia tingueu. Si us plau: qui sou? És que estem una mica espantats. Que no heu vist aquella bèstia?

Però no va obtenir cap resposta. Un darrere l'altre, els frares seguien caminant en silenci, sense ni moure el cap, i amb el rostre ocult per la caputxa. El Pau ho va provar diverses vegades, amb els altres frares, però va ser en va.

Entre decebut i empipat, ja ho anava a deixar córrer quan, de sobte, el darrer monjo de la fila els va cridar:

—Ep, nois. No marxeu. Camineu al meu costat. I, sobretot, no alceu la veu.

Era un noi de l'edat de la Xara i el Pau, que duia el mateix hàbit i la mateixa caputxa que els altres. El jove va continuar:

—No us enfadeu amb ells: és que no poden parlar, ho tenen prohibit. Encara que jo també porto l'hàbit, encara no sóc monjo i tinc permès d'enraonar. Ara mateix estem fent camí cap al monestir, allà dalt, al cim de la Mola. Si m'hi acompanyeu us explico què és el que està passant. I també hi podreu passar la nit, ja és gairebé fosc... I ara que ho penso, potser m'hi podeu ajudar.

La Xara i el Pau es van consultar amb la mirada i van acceptar de seguida.

—Som-hi!

El qui busca la veritat

—Em dic Daleb, que en llengua àrab vol dir “el qui busca la veritat”. El meu pare era un valí musulmà que lluitava contra els cristians. Un mal dia, quan jo era encara molt petit, el pare va trobar la mort en una escaramussa bèl·lica, i jo vaig quedar sol en aquest món. Les tropes cristianes van saquejar el nostre campament. Per fortuna, un soldat em va trobar, es va apiadar de mi i em va lliurar als monjos, que han tingut cura de mi des d’aleshores.

Començava a fer-se fosc, i l’ombra de les alzines es confonia amb la figura dels monjos. La filera, tancada pel Daleb, la Xara i el Pau, seguia com una corrua de formigues silencioses el camí que s’enfilava cap al monestir, dalt de la Mola. Quan passaven a prop de les parets de roca de les cingleres, podien veure que la humitat del capvespre començava a omplir de rosada les fulles de l’heura enfiladissa. De lluny, es començaven a sentir els crits inquietants de l’òliba i del gamarús.

—Però, Daleb —va preguntar la Xara—: i què ens dius d’aquell monstre? L’heu vist, vosaltres? És bestial...

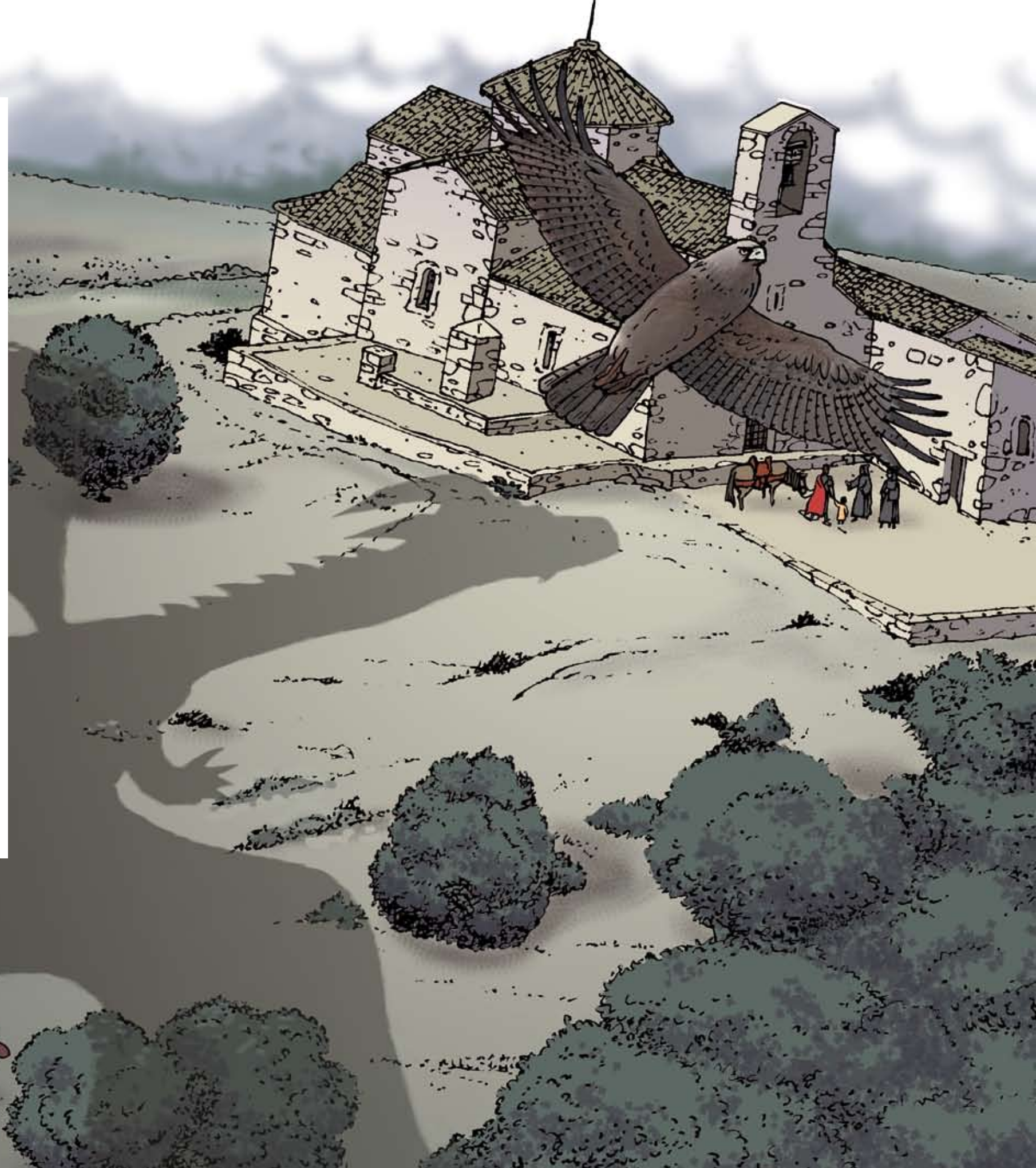
—El monstre? Sí —va contestar el Daleb—: és per això, que hem vingut. Diuen que és l’arma secreta dels musulmans sarraïns: un drac ferotge, que treu foc per la boca i que arrasa els pobles i els conreus. Aquest matí l’han vist per la plana del Vallès i hem sortit corrents del nostre monestir mare de Sant Cugat, per veure què passa.

El Daleb va quedar pensatiu un moment i va continuar:

—Quan jo era nen vaig sentir explicar als soldats del meu pare que havien portat una cria de drac des de l’Àfrica, en venjança pels atacs cristians del comte Guifré I el Pilós, i que l’havien deixat anar en una cova de les muntanyes de Sant Llorenç del Munt. Vés a saber si és veritat o si s’ho van inventar...

En acabat, el Daleb es va posar a riure mirant de posar-se la mà a la boca per tal de no destorbar el silenci reverencial dels monjos i va sincerar-se amb la Xara i el Pau:

—Guaita: jo fugint de l’exèrcit sarraí! El cert és que a hores d’ara ja porto tants anys aquí que em sento tant àrab com cristià, i ja no sé què sóc.

Llibres monacals

La Xara, el Pau i el Daleb van passar la nit al monestir de Sant Llorenç del Munt. Com que cap dels tres era monjo i no podien entrar a les cel·les monacals, el pare prior els va deixar escollir: podien dormir a la galilea, al costat de les tombes dels antics monjos, o en un racó de les quadres, amb els ases i les someres. Tots tres van pensar que, al capdavant, els rucs eren uns animalons simpàtics d'allò més.

Quan ja era ben fosc, els nois van descobrir que per una esquerda de la porta lateral de l'església es filtrava una mica de llum. No van resistir la temptació i van posar-hi l'ull i l'orella. A través de l'esclatxa van poder admirar l'arquitectura romànica del temple, que tremolava a la llum de les espelmes. Els frares recitaven les oracions vespertines, i encara que ho feien en llatí i la Xara i el Pau no entenien res, es van adonar clarament que els religiosos estaven amoïnats.

—Preguen per la gent dels pobles i pels pagesos —va dir el Daleb—. Creuen que si tot el que diuen del drac és cert, tothom patirà desgràcies.

La nit era fresca. Els nois van trobar que ja estava bé d'espigar els frares i es van estirar a dormir. Mentre agafaven el son, el Daleb va explicar a la Xara i al Pau com era la seva vida amb els monjos. Li havien ensenyat a llegir i a escriure i ara ell els ajudava a copiar llibres i manuscrits antics amb una cal·ligrafia menuda i elegant. També havia après a fer miniatures, és a dir, petites il·lustracions per als llibres, amb escenes de la Bíblia, de la vida de la gent, dels pobles, del camp i dels animals. El Daleb els va explicar que li agradava molt la seva feina, sobretot dibuixar miniatures d'animals, perquè li agradaven molt els ocells i les bèsties del bosc, i els coneixia molt bé.

—De tota manera, em preocupa aquesta història del drac. Hi ha alguna cosa que no m'encaixa. No sé què és, però tinc una mena de pressentiment, potser és un record. —I va afegir—: M'agradaria fer-hi una ullada. Demà potser podríem anar a fer un tomb per la muntanya, a veure què...

La canal del drac

En pic que va sortir el sol, els nois es van alçar i van sortir del monestir. Feia fresca, però de seguida que es van posar en marxa van entrar en calor.

—Anirem cap a la balma —va dir el Daleb—: hi tinc un conegut.

Per arribar a la balma calia seguir la carena de la muntanya cap al nord, en direcció al Montcau. El camí era un corriol molt estret, i a una banda i a l'altra hi havia dues timbes impressionants, uns precipicis que més d'una vegada feien venir vertigen a la Xara i al Pau. I és que, de fet, ara caminaven justament pel damunt d'aquells monòlits de pedra que tenien unes formes tan estranyes i uns noms tan bonics. La roca, nua de vegetació a la carena, estava formada per una massa de còdols i sorres unides per un ciment vermellós, cosa que li donava un aspecte semblant al del torró. Però, de vegades, els arbres i els arbustos s'arrapaven a la roca gairebé vertical, en una esquerra o en un lleix de terra.

—Aquí, a Sant Llorenç del Munt i a l'Obac, es pot dir que els boscos s'enfilen per les parets! —va dir el Daleb—. La veritat és que les alzines

han de créixer a les valls estretes i verticals que es formen entre cingle i cingle, i que aquí en diuen canals. La vegetació de les canals és densa i humida, i és un veritable paradís per al gorjablanc i la rata cellarda, i també per als bruels i els tallarols, que salten de branca en branca dels til·lers i dels roures, de les blades i dels avellaners.

Tot d'un plegat, el noi va callar, i posant-se l'índex de la mà dreta al davant de la boca, va assenyalar amb el de l'esquerra un ocell de color negre i fúcia que grimpava nerviosament sobre una paret de roca i ficava el bec a les esquerdes.

—Mireu: és el pela-roques! —va dir el Daleb—. Està buscant insectes.

De sobte una ombra magnífica va planar sobre l'ocellet, sobre els nois i sobre la muntanya sencera. Un silenci absolut va esclatar al bosc i va deixar sentir nítidament el crit de la fera:

—Scriiiiitx! Scriiiiitx!

Els nois van apressar la marxa cap a la balma dels Òbits.

El Perot de la balma obrada

Als Òbits hi havia una casa, però era una casa molt estranya. I el personatge que l'habitava, el Perot, era tan estrany com la casa.

A la base del cingle, la roca feia una cavitat en la qual un es podia amagar quan plovia o quan bufava el vent: era una balma. En algun moment de la història, a algú se li va acudir tancar la cavitat amb una façana de pedres, i ja va tenir una casa amb quatre parets: una balma obrada. Antigament, les balmes obrades servien de refugi als pastors i a la gent del bosc, els llenyataires i els carboners, i també s'utilitzaven per tenir els animals a recer.

Quan la Xara, el Pau i el Daleb van arribar a la balma obrada dels Òbits començava a ploure. El Perot els va convidar a passar i els va oferir un bocí de pa i un tros de formatge:

—És de cabra. Una mica fort —els va advertir—. Aquí és l'únic bestiar que s'hi fa, a banda ovelles. Sóc pastor. Quan és el temps, ajudo els carboners. De vegades dono un cop de mà als pagesos, a les masies. Cullo raïm.

Era un home peculiar, de paraula curta, però amable. Coneixia bé el Daleb, i li tenia molt d'afecte. Quan el noi li va preguntar pel drac, ell es va apressar a contestar:

—L'han vist per aquí. Prop la cova on els sarraïns van amagar el drac. L'altre drac. El de fa anys. Que potser és mentida, perquè ningú l'ha vist mai. Jo tampoc mai. Però ja li diuen la cova del Drac. —I va continuar—: Ara els pagesos estan espantats. Perquè ara sí que han vist un drac. Diuen si traurà foc pels queixals. Si es menjarà les criatures. Encara pitjor, diuen, la profecia: vindrà una bèstia que matarà les vinyes de la muntanya. I tothom haurà de marxar.

El Daleb es regirava inquiet. Aquesta història del drac antic..., la memòria del seu pare..., els records de la seva infància... De sobte va decidir que havia d'anar a buscar la veritat...

—Alguna cosa no encaixa. La cova del Drac és aquí mateix. Xara, Pau: m'hi voleu acompanyar?

La cova del Drac

El morral del Drac és un monòlit de roca vermella que sobresurt a la part més alta de la canal de Santa Agnès. Al mig de la roca de parets verticals hi ha una obertura: és la cova del Drac. La Xara i el Pau i el Daleb s'estaven al vessant oposat i tenien una vista esplèndida de la cova. Just en aquell moment van veure que el drac hi arribava volant i es plantava a sobre del morral.

—Scriiiiietx!

Aleshores, un altre drac, de mida més petita, va treure el cap per l'entrada de la cova, es va llançar a volar i va anar a reunir-se amb el primer. De sobte, el Daleb, que era un gran coneixedor dels costums dels animals, va recordar alguna cosa de la seva infantesa i va cridar:

—I és clar: és una parella de dracs! El més petit és una víbria, la femella del drac, i és la que devien deixar anar els soldats del meu pare. El gran, el nou, és el mascle i ha vingut a buscar la víbria. Els dracs són capaços de viatjar molts quilòmetres per aparellar-se.

—Així doncs, el drac dels sarraïns ha existit sempre —va dir el Pau.

—I no devia ser pas tan dolent —va apuntar el Daleb—, perquè en tots aquests anys, que jo sàpiga, no ha cremat cap conreu, ni s'ha menjat cap criatura, ni ha matat cap vinya.

—Mireu! —va dir la Xara assenyalant el niu de dracs.

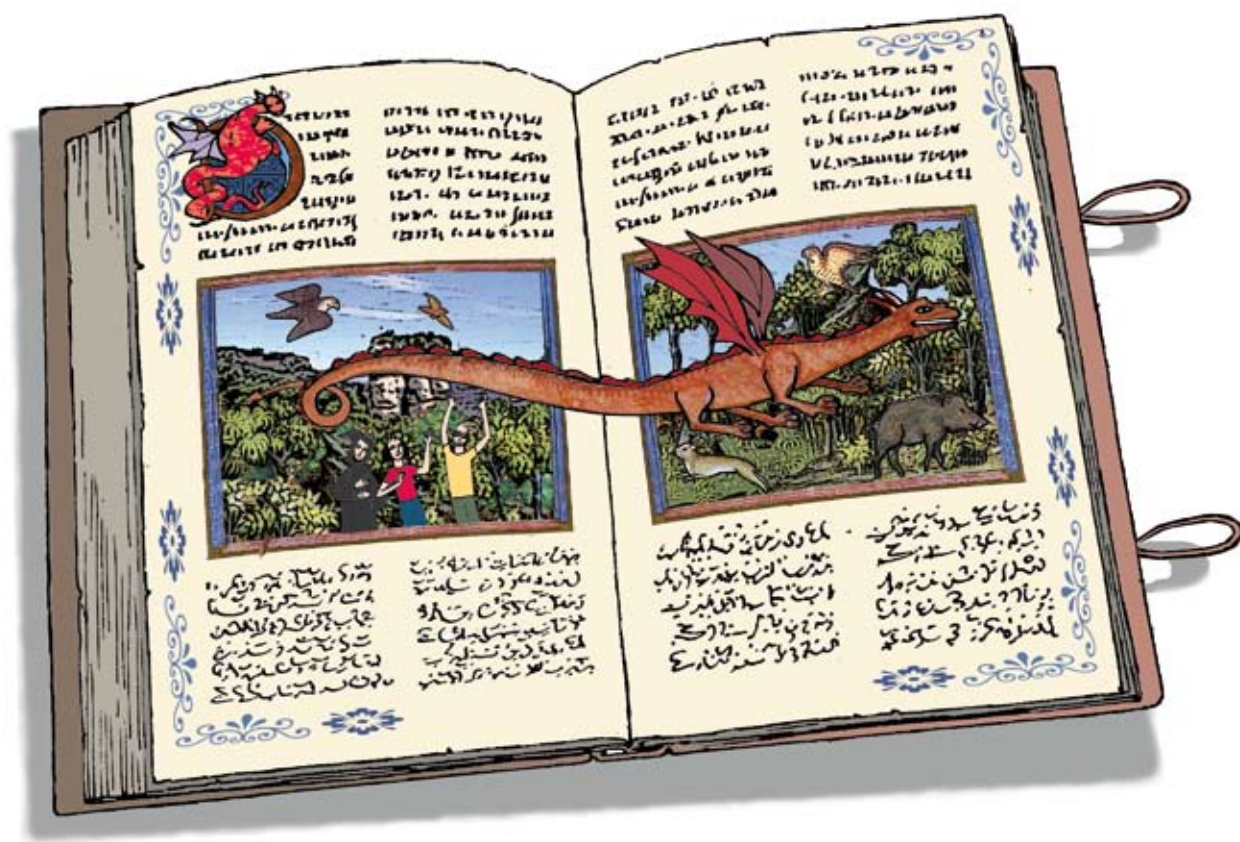
A l'entrada de la cova havien aparegut set colls llargaruts i delicats amb set petits caps de drac que cridaven “scriiitx”, “scriiitx”, “scriiitx”. Els pares dracs es van llançar al buit i planaven en cercle al voltant del niu. Llavors, els set petits dragonets, un per un, es van deixar anar i es van unir al vol. De tant en tant, el drac o la víbria feien una acrobàcia aèria i giraven el cos en ple vol, i algun dels petits els imitaven amb poca traça i feien molt de riure.

I després, tota la família de dracs, volant en filera, i amb el batec de les ales compassat, va fer un parell de cercles més al voltant del morral i va enfilel el camí del Sud, fins que van desaparèixer de la vista.

El Daleb ja sabia cap a on es dirigien.

—Adéu, dracs, bon viatge de retorn a casa —va dir el xicot amb un punt d'enyorança a la veu.

Miniatures

De tota l'exposició del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac que hi havia al Centre d'Informació, el que més havia agradat a la Xara i el Pau havia estat la còpia facsímil d'un petit llibre medieval bellament il·lustrat amb miniatures d'or i colors vius.

El llibre contenia pregàries i oracions, però també explicava llegendes estranyes sobre criatures fabuloses, encara que el text no s'entenia bé perquè estava escrit, amb una cal·ligrafia preciosa, en llatí i en àrab. I, sobretot, tenia uns dibuixos esplèndids d'animals boscans, i també d'éssers fantàstics: grius, unicorns, tarasques, basiliscs, víbries i dracs.

Al peu del llibre, en un rètol, s'explicava:

Es creu que aquest llibre va ser escrit i il·luminat amb miniatures al voltant del segle X o XI de la nostra era, probablement per un monjo de nom Taleb, o Daleb, que en llengua àrab vol dir "el qui busca la veritat". Se sap que el monjo havia pertanyut al monestir de Sant Llorenç del Munt, però que en l'edat adulta va viatjar amb assiduitat per terres sarraines, fet que explicaria la doble versió del llibre en àrab i llatí.

En una de les miniatures del drac s'hi podien distingir les figures humanes de tres joves que van resultar molt familiars a la Xara i al Pau.

Extraordinàriament familiars.

Títols publicats:

1. El Parc del Garraf
La Xara i el Pau i l'àliga perdiguera
2. El Parc Natural del Montseny
La Xara i el Pau i la dona d'aigua
3. El Parc del Castell de Montesquiu
La Xara i el Pau i el castell màgic
4. El Parc de la Serralada de Marina
La Xara i el Pau i la noia de la fona
5. El Parc del Montnegre i el Corredor
La Xara i el Pau i la guerra dels banyarriquers
6. L'Espai Natural de les Guillerries-Savassona
La Xara i el Pau i la Fadrineta de Sau
7. El Parc de la Serralada Litoral
La Xara i el Pau i la bruixa de la Pinta d'or
8. El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
La Xara i el Pau i el drac de la cova

La Diputació de Barcelona, a través de la Xarxa de Parcs Naturals, gestiona amb els ajuntaments dotze espais naturals d'un alt valor paisatgístic, ecològic i cultural: Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc del Garraf, Parc del Castell de Montesquiú, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix, Parc de la Serralada de Marina, Parc de la Serralada Litoral, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Agrari del Baix Llobregat i Parc Natural de la Serra de Collserola.

www.diba.cat/parcsn
www.diba.cat/parcsn/newsletter

ISBN: 978-84-9803-466-0

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Espais Naturals
Xarxa de Parcs Naturals